

שיחת השבוע

יש חדש

פדיון כפרות

מנהג ישראל לקיים לקראת יום הכיפורים את מנהג הכפרות, ולתת את תמורתן לצדקה. זאת הזדמנות נאותה לקיים את המנהג החשוב וגם לתת צדקה למוסדות העוסקים כל ימות השנה במעשי צדקה וחסד ובהפצת אור היהדות בדרכי נועם וכאהבת ישראל. אפשר לתרום לבתי חב"ד באתר chabadisrael.co.il

בתי הכנסת הפתוחים

בתי חב"ד ברחבי הארץ מקיימים מאות אתרי תפילה מיוחדים ליום הכיפורים, בעבור ציבור שאינו רגיל ללכת לבית הכנסת כל ימות השנה. התפילות נערכות במאהלים גדולים וממוזגים, באולמות ציבוריים ובבתי חב"ד, והבאים גם נהנים מהדרכה מסודרת במשך התפילה. רשימת אתרי התפילה הקרובים לביתכם באתר chabadisrael.co.il (חגים/חגי תשרי/יום כיפור/בית הכנסת הפתוח).

דבר בעתו תשפ"ו

הופיע הלוח המונמנטלי 'דבר בעתו' תשפ"ו, מאת הרב מרדכי גנוט. יש בו המדורים 'עתים לתורה', מסלולי לימוד יומיים; 'סדר היום', הלכות ומנהגים; 'דברי הימים', היסטוריה וימי זיכרון; 'מעשה בראשית', מאורות וכוכבים. 1856 עמ'. מומלץ לכל בית יהודי.

ארבעת המינים מזמינים באתר:

chabadisrael.co.il

חב"ד ישראל >> הכתובת שלך לכל עניין יהודי

זמני השבוע

יחזלים	תל אביב	חיפה	באר שבע	אילת	ניו יורק
17:55	18:11	18:01	18:12	18:12	18:28
19:05	19:07	19:06	19:07	19:08	19:24

שבת ישראל
קרם והזמנים

להרגיש טעם יהודי KEDEM

PRODUCT OF USA

להיות אדם אחר – הוא נקודת-משען שממנה אפשר לחולל את השינוי.

אדם הכואב את מצבו הנוכחי ורוצה להשתנות – מעיד שיש בו להבה פנימית. אין הוא נכנע לסחף החיים ואינו מאבד את הכיוון האמיתי. הוא יודע לאן עליו לחתור, גם אם בפועל אין הוא מצליח לקיים את כל החלטותיו הטובות. אבל יש כאן קצה-חוט שבו אפשר לתפוס.

לתפוס את ההתעוררות

אחת העצות הניתנות למצב זה היא לכוון את ההתעוררות של הימים הנוראים להחלטות מעשיות מוגדרות, גם אם הן קטנות. הנטייה הטבעית של אדם בעומדו בהתעוררות ביום

"פתח לנו שער". לנצל את היום הקדוש (ציור: יהושע ויסמן)

הכיפורים היא להפוך את כל חייו, להשתנות מן הקצה אל הקצה; אבל לפעמים זה גדול מדי או כללי מדי. מוטב לבחור כמה משימות קטנות ולהשתדל לעמוד בהן.

כשאדם מקבל עליו החלטה מעשית מוגדרת וברורה, הוא מתעל את ההתעוררות של יום הכיפורים לעבר יעד בר-השגה, שאפשר לעקוב אחריו. לעיתים היעד נראה 'קטן', אבל אותן החלטות קטנות מכילות ותופסות את ההתעוררות הגדולה, ושומרות עליה לבל תתפוגג. בשנה הבאה נקבל עלינו עוד החלטה טובה, וכך נתקדם ונתעלה.

יום-הכיפורים מפנה קריאה אל כל יהודי – אל תעצור, אל תדרוך במקום, אל תתייאש. הקב"ה מושיט אלינו יד, ואנו נקראים לאחוז בה. זה יום נשגב, שבו נחשף הקשר הפנימי העמוק בינינו ובין הבורא. הבה נתכונן לקראת היום הקדוש הזה ונצל אותו כדי להיות טובים יותר בשנה הבאה.

כן, אפשר לתקן ולהשתנות

אדם הכואב את מצבו הנוכחי ורוצה להשתנות – מעיד שיש בו להבה פנימית. אין הוא נכנע לסחף החיים ואינו מאבד את הכיוון האמיתי

וד מעט נתכנס בבתי הכנסת ביום הכיפורים, נעמוד בראש מורכן, נכה על החזה ונאמר "על חטא שחטאנו לפניך". שוב ושוב, בכל תפילות היום הקדוש, נמנה את רשימת המעידות שלנו, נבקש סליחה ומחילה ונתפלל שלא ניכשל עוד.

ביום הכיפורים כל יהודי עומד לפני קונו בלב טהור ומתוודה על חטאיו בכנות. אין זו העמדת פנים חלילה. כולנו מרגישים שכשלנו ומעדנו במהלך השנה, ואנחנו מבקשים מהבורא כי יטהר אותנו ויפתח לנו דף חדש. אך האם אנחנו מתכוונים באמת לשנות את דרכינו ואת מעשינו?

לא לאבד את הניצוץ

יש מי שאיבדו את הרצון להשתנות ולהתקדם במובן הרוחני. הם, בעיני עצמם, כמו עץ שהתעבה והתקבע, וכבר אי-אפשר לעצב אותו מחדש. "כזה אני", הם אומרים לעצמם ולסביבתם. לפעמים העמדה הזאת נובעת מניסיון מר של קבלת החלטות בימים הנוראים, וחזרה לשגרה הרגילה מייד אחר-כך. למה לשאוף להשתנות אם ממילא אינני מצליח?

גישה כזאת גוזרת עלינו למעשה התנוונות רוחנית. היא מבטאת אובדן הניצוץ והתקווה. אדם כזה חי ומתנהל מכוח חוק ההתמדה, אבל אין בו חיות פנימית. כשבאים הימים הנוראים הוא שואף 'לעבור אותם' ולגמור עם זה. הוא מחמיץ את האתגר שהם מציבים לפנינו.

לעומתם, יש הרוצים באמת להשתנות ומתעוררים בימים הנוראים. הם מקבלים עליהם החלטות טובות, מתחילים התחלות חדשות, אבל במרוצת הימים ההחלטות דועכות. תורת החסידות מסבירה שעצם הרצון להשתנות, לתקן,

שולחן שבת

מעובד על-פי שיחותיו של הרבי מליובאוויטש

עריכת: לוי שייקביץ

מה עושים כשיש 'הסתר פנים'

בדברי התוכחה שנאמרו בפרשתנו נכתב: "וּמַצֵּאֶהוּ רְעוּת רַבּוֹת וְצָרוֹת, וְאָמַר בְּיוֹם הַהוּא הֲלֹא עַל כִּי אֵין אֱלֹדִקִי בְּקֶרְבִי מִצְאוֹנִי הָרְעוּת הָאֵלֶּה" (דברים לא, יז). הרמב"ם (מורה נבוכים חלק ג, פרקים י"ח) מסביר את הדברים על-פי שיטתו, שהשגחה הפרטית חלה על בני-האדם בלבד, ובהתאם לדבקות השכלית שלהם באלוקות.

אומר הרמב"ם, שבשעה שאדם חוטא חס ושלום ומנתק עצמו מהחיבור לאלוקות, הוא נעשה 'מופקר למקרה', והצרות באות אליו כביכול מעצמן, באופן של 'מצאיה' – "ומצאהו רעות רבות וצרות". ואולם כנגד זה ידועה שיטת הבעל-שם-טוב בעניין ההשגחה הפרטית, שהיא

חלה על כל הברואים.

שני סוגי השגחה

אדמו"ר ה'אמצעי' מסביר שאין כאן סתירה, אלא מדובר בשני סוגים שונים של השגחה: א) השגחה פנימית – השגחה גלויה לעין, שעליה הרמב"ם אומר שההתגלות מותאמת לדבקות של האדם באלוקות. על הדומם, הצומח, החי והרשעים השגחה זו היא 'כללית', קבוצתית, בלבד. ב) השגחה חיצונית – השגחה על כל הברואים, המוסווית בתהליכים טבעיים, והיא חלה על הכול.

לפי זה, האמור בתורה "והסתרתי פני... ומצאהו רעות... מצאוני הרעות", כפי שמסביר הרמב"ם "מופקר למקרה" – אין הכוונה לסילוק ההשגחה, אלא הסתרה של ההשגחה הפנימית. כלומר, נוצרת מניעה של ההתגלות, עד שאדם עלול לחשוב בטעות שהצרות שלו נובעות מאירועים אקראיים. ואולם למעשה ההשגחה החיצונית נשארת תמיד, וההסתרה עצמה באה מהקב"ה, האומר "והסתרתי פני".

שני שמות

נשאלת השאלה, מה התכלית של ההסתרה המכוון הזה? לכאורה, מטרתו לעורר את היהודי

לתשובה ולהתקרבות לקב"ה; אך ההסתר מרחיק מהאדם את התחושה שהייסורים באים בהשגחה פרטית, ומטעה אותו לחשוב בטעות שיד המקרה גרמה להם!

ההסבר נעוץ בהבנת הדרכים השונות שבהן הקב"ה מתגלה בעולם. חלוקה זו מיוצגת בשמות הויה ואלוקים. שם הויה מייצג פעולה אלוקית גלויה, ואילו שם 'אלוקים' מייצג פעולה אלוקית המוסתרת בהתרחשות טבעית ('אלהים' בגימטריה 'הטבע').

ההסתר מעורר

החיות האלוהית של היהודי באה משם הויה, ולכן גם ההשגחה העליונה על בני ישראל היא משם הויה – השגחה פנימית וגלויה. כאשר אדם חוטא, ההשגחה העליונה מוסיפה להיות פרטית ומשם הויה, אלא שהביטוי החיצוני שלה עובר דרך שם אלוהים, המסתיר את הגילוי.

העובדה שההשגחה אינה ניכרת אך מוסיפה להתקיים ברובד הפנימי, בכוחה לזעזע את האדם ולעורר אותו לעשות תשובה ממקום פנימי יותר. בתוך-תוכו הוא מבין את ריחוקו מאלוקות, ואז הוא מתנער בעצם נפשו מחטאיו ושב בתשובה. שלמה.

(לקוטי שיחות, כרך יח, עמ' 198)

אמרת השבוע

מה לך נרדם

בבית הכנסת של רבי מאיר מפרמישלן התחרו העשירים על קניית 'מפסיר יונה', ואחד הציע לבסוף סכום עצום וקנה את העלייה ל'מפסיר'.

שאל אותו רבי מאיר: "האם אתה יודע מהי חשיבותה של הפטרה זו?"

השיב העשיר: "כן, מפני שמדובר בה על גודל מעלת התשובה, שבכוחה לבטל גם גזירה שנגזרה, כמו שנאמר (יונה ג'): 'וַיִּרָא הָאֱלֹדִקִים אֶת מַעֲשֵׂיהֶם, כִּי שָׁבוּ מִדֶּרֶךְ הָרָעָה, וַיִּנְחֲם הָאֱלֹדִקִים עַל הָרָעָה אֲשֶׁר דָּבַר לַעֲשׂוֹת לָהֶם, וְלֹא עָשָׂה'".

נענה רבי מאיר ואמר: "לא כן, אלא עיקר חשיבותה של הפטרה בפסוק 'מָה לָּךְ נִרְדָּם! קוּם קְרָא אֶל אֱלֹדִקֶיךָ'!".

יום הכיפורים

מן המעיין

אמור אתה

רבי לוי-יצחק מברדיצ'ב אמר פעם אחת את 'כל נדרי' בהתעוררות עצומה, בבכייה גדולה וביללה, עד שהרגיש עצמו באמצע האמירה עייף ויגע. באותה שעה הפסיק את התפילה ועמד והכריז: ריבונו של עולם, אין לי עוד כוח להוסיף ולומר! עכשיו אמור נא אתה: "ויאמר ה', סלחתי בדבריך".

עוונות ראשונים

שואלים את האדם ביום דינו: "קבעת עיתים לתורה? נשאת ונתת באמונה?" לכן אנו מבקשים: את השאלות הראשונות האלה, את העוונות ראשונים, אל נא תזכיר לנו, "כי דלונו מאוד", כי הדלות הפריעה לנו בשני הדברים הללו – אין היא מניחה לנו לעסוק בתורה, ולצערנו גם מקשה עלינו לעסוק במשא ומתן באמונה.

(החיד"א)

יכול להרשות לעצמו

הדין במלך בשר ודם ש"מלך שמחל על כבודו, אין כבודו מחול", אבל אצל מלך מלכי המלכים אין דין זה נוהג. "כי אין לנו מלך מוחל וסולח" – אין לנו מלך אחר, שיכול להיות מוחל וסולח על כבודו, "אלא אתה" – רק אתה יכול להרשות לעצמך גדולה זו.

(קרבן עני)

ברכה שלא לבטלה

"ברוך אתה ה'... מלך מוחל וסולח". אנשי כנסת הגדולה תיקנו לומר ברכה זו, אף ש'ספק ברכות להקל'. מובן אפוא ש"אין כאן שום ספק כלל" שהקב"ה ממלא את בקשתנו והוא מקבל את הסליחה.

(תניא)

כולנו גרים

"ונסלח לכל עדת בני ישראל ולגר ולגר בתוכם". לא נאמר "ולגר הגר ביניהם", אלא "הגר בתוכם". ביום כיפור כל יהודי הוא בבחינת גר. וכך באמת נאמר בטור ובשולחן ערוך, שמצווה לטבול בערב יום כיפור, מפני שביום הזה אנו מתוודים על חטאינו ומקבלים עלינו מהיום והלאה לקיים את התורה; נמצא שאנו בבחינת גרים, הצריכים טבילה.

(בית יעקב)

השוואת השגיאות

"כי לכל העם בשגגה". כל עם יש לו השגגות שלו, השגיאות שלו, ואם תשווה, ריבונו של עולם, את שגיאותינו שלנו ואת החטאים שלנו לשגיאותיהם ולחטאיהם של עמים אחרים, באותה שעה – "ונסלח לכל עדת בני ישראל". ודאי תמחל ותסלח לנו, משום שתראה שלעומתם הננו צדיקים גמורים.

(חות יאיר)

לילב של חב"ד

ליווי אישי והדרכה למבקרים
באהל הרבי ובמרכז חב"ד
העולמי 770 בני יורק

לפרטים והרשמה כנסו לאתר חב"ד ישראל
או שלחו הודעה לטלפקס: 051-541770

ברוכים הבאים

לילב של חב"ד

<p>ש"ק ה'ל' סומאת צרעת פרק י"א</p> <p>א' פרק ח</p> <p>ב' פרק ט</p> <p>ג' פרק י</p> <p>ד' פרק יא</p> <p>ה' פרק יב</p> <p>ו' פרק יג</p>	<p>ש"ק ה'ל' סומאת צרעת פרק י"א</p> <p>א' פרק ח</p> <p>ב' פרק ט</p> <p>ג' פרק י</p> <p>ד' פרק יא</p> <p>ה' פרק יב</p> <p>ו' פרק יג</p>	<p>ש"ק ה'ל' סומאת צרעת פרק י"א</p> <p>א' פרק ח</p> <p>ב' פרק ט</p> <p>ג' פרק י</p> <p>ד' פרק יא</p> <p>ה' פרק יב</p> <p>ו' פרק יג</p>
--	--	--

לוח יומי ללימוד הרמב"ם

כתקנת הרבי מליובאוויטש

ה' - י"א תשרי

להאזנה לשיעורים היומיים הכנסו לאתר: **האזינו.נט**

סוכות נחלים

הסוכה הנמכרת ביותר בישראל במשלוח מהיצרן עד הבית

להזמנות:

1-800-706-706

www.sukah.co.il

חנות מפעל ראשית: מושב נחלים, הירדן 60 (ליד כ"ת) ☺
חנות מפעל צפון: המיסדים 4, כפר חסידים | **חנות מפעל ירושלים:** ה"ה 21 פינת משמר העמק
 להשיג בחניית ובזמנות המובחרות | לרשימת המשווקים המלאה נסו לאתר | חפשו אותנו גם ב-f

סוכות נחלים
 למי שלא מתכשר על איכות

שכליים, הבלתי-מוגבלים והאינ-סופיים שבנשמת היהודי.

ה'יחידה' היא עצם הנשמה, והיא נקראת כך מפני שהיא קשורה ומאוחדת בתכלית ב'יחיד' - בקב"ה. ה'יחידה' גם עומדת מעל כל אפשרות שחטא ועוון יפגעו בה. הקשר שלה עם הקב"ה נשאר תמיד במלוא תוקפו. היא מתפרצת רק מול איום על עצם הקשר של יהודי עם הקב"ה. או היא פורצת החוצה ומעניקה ליהודי את התוקף למסור את נפשו על קידוש השם.

ויש עוד הזדמנות שה'יחידה' מתגלה ביום - הכיפורים, ובמיוחד בתפילת 'נעילה', התפילה

החמישית (כידוע, חמש התפילות של יום הכיפורים הן כנגד חמש הדרגות שבנפש). כאשר יהודי מכריז בסוף התפילה: "שמע ישראל", ה' הוא האלוקים' - ברגע זה מאירה בו ה'יחידה' שבנפשו!

גאולפדיה
 מנחם ברוד

'שמע ישראל' ביום הכיפורים

גלוי ה'יחידה'. במדרש (בראשית רבה פרשה י"ט, נאמר: "חמישה שמות נקראו לה - נפש, רוח, נשמה, יחידה, חיה" (בבבליה ובחסידיה הסדר הוא "חיה, יחידה"). אין אלה שמות נרדפים, אלא חמישה רבדים. הבחינות האלה בשלמותן ניתנו לצדיקי העולם: על הפסוק (ישעיה נב, ג) "הִנֵּה יִשְׁפָּל עֲבָדִי, יְרוּם וְנִשְׁאָ וְגִבָּה מְאֹד" מבואר בספרי הקבלה (רמ"ז לזוהר חלק ב, מ; חלק ג, רסב; ועוד) שדוד המלך זכה ל'נפש'; אליהו ל'רוח'; משה - ל'נשמה'; אדם הראשון - ל'חיה'; ואילו המשיח יעמוד בדרגה העליונה ביותר - 'יחידה'.

באופן כללי מבואר שהמדרגות 'נפש', 'רוח' ו'נשמה' הן הרבדים הגלויים של הנשמה. למעלה מהן עומדות 'חיה' ו'יחידה', המייצגות את הרבדים העל-

מפיעים באהבה

מוטי תוכמה

בן 63
 תושב קיבוץ עין דור

חבר הקיבוץ, משמש חשמלאי של הקיבוץ, ומפיץ את 'שיחת השבוע' לתושבים

אמנם אני מתגורר בקיבוץ השייך ל'השומר הצעיר', אבל אני אדם מסורתי. זה כעשרים וחמש שנה אני מחלק בקיבוץ את 'שיחת השבוע'.

אין לנו בית כנסת, ובבוקר יום שישי אני הולך לטבול במעיינות, ואחרי-כך ממחר לחלק את העלון לרשימה קבועה של אנשים המעוניינים בו, והרשימה גדלה והולכת.

אני מקבל תגובות חמות מאוד. אנשים אומרים לי: "הילדים שלי מחכים ביום שישי לקרוא את הסיפורים"; "בשבילנו זה מזון רוחני"; "אנחנו לא יכולים לעבור את השבת בלי 'שיחת השבוע'". התגובות האלה נותנות לי כוח להמשיך בשליחות הזאת.

קל ופשוט לקרוא ולהפיץ את 'שיחת השבוע'

סרקו לקריאת העלון או חפשו 'שיחת השבוע לקריאה' בעלות סמלית תוכלו להזמין מארז עלונים מודפס להפצה, לאיסוף דרך בית חב"ד המקומי. אתר 'חב"ד ישראל' / זיכוי הרבים > 'עלוני שיחת השבוע להפצה'.

קדושת האות
 חידוש ותיקון ספרי תורה ישנים

קונה ספרי תורה פסולים

(גם פיועדים לגניזה)

חיים (עוסק פורשה)
054-3175116
 kdushathaot@gmail.com

וכן רוכשים כלי כסף, כתרים, ריפונים ועוד

תשלום הוגן

מעשה שהיה

מנדי שייקביץ

הזקן קיבל משימה אחרת

בכל שנה ושנה לא היה אפשר להתעלם מהאיש הזקן שהופיע בבית הכנסת שלנו בראש השנה וביום הכיפורים, מספר שמוליק טסלר, בן קיבוץ קבוצת יבנה.

הוא היה יושב על ספסל בפינת בית הכנסת. קסקט מהוה על ראשו וחולצה לבנה מרופטת על גופו. עטוף היה בטלית מעל הראש. גם כשכולם עמדו בחרדת קודש, היה האיש יושב, מכונס בעצמו, עיניו נעוצות בנקודה כלשהי למעלה, לא נע ולא זע. רק שפתי נעות אך אינן מפיקות שום צליל. איש אינו מכיר אותו, והוא איננו מכיר איש אצלנו.

במרצת השנים נודע לי שהאיש הוא חקלאי ממושב נווה מבטח הסמוך. היה עושה את כל הדרך הארוכה בשדות הכותנה, רק כדי להתפלל במניין בימים הנוראים. במושב שלו עדיין לא היה בית כנסת.

ביום הכיפורים תשל"ד (1973) היהודי המסתורי חובש הקסקט לא בא. לא היה פנאי לחשוב עליו. הכול עסקו בשאלה: את מי גייסו? השמועות עברו מפה לאוזן. פרצה מלחמה.

חשתי תסכול וחוסר אונים על שאיני יכול לעזור במאמץ המלחמתי. כשקראו לי, לא היה גבול לשמחתי. "צריך בדחיפות להעביר את הטרקטור ג'ון דיר 2010 למחנה הצבאי חצור", אמר לי מזכיר הקיבוץ בפנים חמורות סבר.

יום כיפור, שעת צוהריים, ואני רכוב על טרקטור, עובר בשדות הכותנה. לנגד עיני עולה דמותו של אותו יהודי מוזר ושפוף, חובש הקסקט, ההולך בשדות לבדו. לא הצלחתי להשתחרר מהשאלה: למה היום לא בא?

במחנה חצור הכול תקתק כמו שצריך. רשמו, חתמו ואמרו לי: "אתה משוחרר". טוב, מה אני עושה עכשיו?

התחלתי לצעוד לעבר הקיבוץ, חמוש בכפכפי אצבע מפלסטיק ובגרון יבש וסדוק. אחרי הקילומטר הראשון כבר צצו יבלות בין האצבעות. האספלט להט והשפשופים היו בלתי נסבלים.

יום הכיפורים. הכביש שאמור להיות ריק, עמוס כלי רכב. בליבי אני יודע שהבעיות שלי קטנות וחסרות משמעות לעומת אתגרי המלחמה.

אחרי צעידה של שעה התחלתי לדדות, והקצב הואט בהתאם. עזבתי את הכביש הראשי וירדתי לתוך שטחים מעובדים, כדי לקצר את הדרך.

למושב נווה מבטח הגעתי שפוף ויגע, לאחר שהחושך כבר ירד. נערים שפגשתי בכניסה למושב הסתכלו עליי כעל חייזר. כל גופי ייחל

היהודי המוזר. "מכונס בעצמו, רק שפתי נעות" בתמונה: בית הכנסת בקיבוץ יבנה

ביום הכיפורים תשל"ד (1973) היהודי המסתורי חובש הקסקט לא בא. לא היה פנאי לחשוב עליו. הכול עסקו בשאלה: את מי גייסו?

למעט מים, אבל רציתי לחכות לגמר הצום.

הסתכלתי לשמיים לספור שלושה כוכבים. "מה אתה בדיוק מחפש שם למעלה?", תהו הנערים. בתוך כך התחלתי להסתחרר. ניסיתי בכל כוחי לאחוז במשהו אך לשווא. ניסיתי לצעוק, אך שום קול לא יצא מפ. החבטה שנשמעה הייתה גופי המרוקן מאנרגייה. מוחי קלט הכול אך פי נאלם. ידיי היו כמשקולות ברזל ולא נשמעו לי כלל.

"מי אתה? איך קוראים לך?", ניסו הנערים

לדובב אותי, אך לא הצלחתי לדבר. רציתי להצביע על גרוני היבש, ולא הצלחתי להזיז אצבע. הנערים התרחקו מעט. "נראה שהוא משוגע", אמרו.

חוששי החלו להתערפל ועיניי להיעצם. לרגע חשבתי להתמכר לשקט, לשכוח מהיובש, מהכול. ופתאום אני רואה מולי איש זקן, קסקט מהוה לראשו, חולצתו הלבנה מרופטת. ראשו עטוף בטלית. אני הוזה או חולם?

עצמתי עין ופקחתי. לא, אין זה חלום. זה אותו זקן שלא בא היום לבית הכנסת. הוא מישש לי את הדופק והפלא ופלא, הוא גם יודע לדבר. כעת הוא לא נראה לי תימהוני או אילם. הוא מושיע!

"תביאו מהר מים!", קרא לעבר הנערים ואמר לי בשקט: "אתה תהיה בסדר. נחזיר אותך מייד לקיבוץ".

הנערים, שהיו בניו, שבו ובידם כד מלא מים. "אני מכיר את הנער, הוא מהקיבוץ השכן", שמעתי את הזקן אומר להם.

אותו זקן שישב בפינת בית הכנסת, עטוף בטלית, ידע גם ידע את הסובבים אותו. "אל תשפוט אדם לפי מראהו המוזר", ציינתי לעצמי לאחר מכן. "לעיתים גם אתה לא משובב נפש מבחינה חיצונית. זה המלאך שלי!".

"סליחה!", הצלחתי למלמל סוף־סוף לעברו. לא תודה ולא הוקרה. רק סליחה לזקן טוב הלב, על ששנים תייגנו אותו בראייה מעוותת. קיוויתי בסתר ליבי שנשאר סדק פתוח בשערי השמיים, שדרכו סליחתי תתקבל.

חיכוך הטוב של הזקן היה מלא מחילה והבנה. הוא הבין את משמעות הסליחה.

הוא חילק הוראות לילדיו כיצד להרים אותי אל הג'פ. מהראי שמעל הנהג השתקפה אליי דמותי. באותו רגע הבנתי מדוע הנערים ראו בי עוף מוזר. פניי היו אדומות, שערי פרוע, ושפתיי סדוקות.

היהודי חובש הקסקט לא היה מוזר. הוא לא בא היום לבית הכנסת, כי מלמעלה הועידו לו משימה חשובה יותר.

רעב וצמא אני מדדה לעבר דלת הכניסה לבית. אימא כמעט התעלפה. ומה יוצא לי מהפה, רגע לפני שאני מתמוטט על הכיסא? "אבא, ראיתי היום את היהודי עם הקסקט".

(על־פי הבלוג של שמוליק טסלר)

שתכתבו בספר של בריאות פנסיה וחיים טובים

ל-40,000 המשפחות שבחרו גפן בסד וכל בית ישראל שנה טובה ומתוקה, שנה שבה תהיו קולקטיבים - תהיו בריאים

צריך לעשות הכל שיהיה בסדר

גפן בסד

ביטוח ופנסיות למכור תורדי

basad.co.il

אסיקים
טכנולוגיית מים מתקדמת

נרים כוסית מים בנועם
לחיי השנה החדשה!

כבר בחגים הקרובים התקדמו לנועם 2
ותיהנו משפע מים חמים וקרים
עם טכנולוגיית שבת למהדרין.
שתיהיה לכולנו שנה טובה!

מוקד הזמנות:
077-230-4757

נעם
מבית אפיקים שבת

עם הרב שניאור גלובסקי
מנהל בית חב"ד קריית הלאום, ראשון לציון

רציתי לשאול

**אני אומר 'על חטא' ביום
הכיפורים, אבל מרגיש
שעדיין יש לי משיכה
לחטא ואינני מתחרט
עליו באמת.**

קודם כול נדרשת מאיתנו עבודה נפשית, כהכנה ליום הכיפורים. לשם כך ניתנו לנו ימי חודש אלול ועשרת ימי תשובה, כדי שנתרומם למדריגה רוחנית גבוהה יותר ונפנים באמת שעלינו לעזוב את דרך החטא, ואז לא נסתפק במלמול מילות 'על חטא'.

באחת משיחותיו הרבי מבאר את המאמר של רבי עקיבא בסיום מסכת יומא "מה המקווה מטהר את הטמאים, אף הקב"ה מטהר את ישראל". לכאורה מה הקשר של הטהרה שבאה מהקב"ה למקווה?

אלא שבטומאות יש כל מיני דרגות של טומאות. יש טומאה שטבילה במקווה

תשובה על גניבה

כדי שלא להרתיעו מלעשות תשובה. התקנה חלה אף על אדם אמיד. חז"ל אף גינו את מי שמקבל ממנו את הכסף.

ואולם אם הגנול חייב כסף לאחרים - עליהם לקבל את התשלום, מפני שמידת חסידות אינה דוחה את החובה לפרוע חובות. נוסף על כך, אם הגנול מתעקש לשלם כדי לזכות בכפרה שלמה - מותר ואף נכון לקבל ממנו.

כאשר אדם אינו יודע ממי גנב, עליו לתת את הכסף לצורכי ציבור - כגון החזקת עירוב, בית כנסת או מקווה - מתוך תקווה שגם מי שגנול ייהנה מכך. מאחר שאין הוא יודע מי האיש שיכול למחול לו, עליו להשיב בדרך זו, אף שאינה נחשבת כהשבה שלמה ממש.

כתבו הפוסקים שראוי לכל אדם לכלול בצוואתו הוראה להקדיש סכום לצורכי ציבור, שהרי רבים נכשלו בגזל במהלך חייהם ואינם יודעים ממי. כך יוכל האדם לזכות בכפרה גם על דברים שנשכחו ממנו.

מקורות: אגרת התשובה א, וראה פת"ש חו"מ סי' לד ס"ק מ"ה, שו"ע ונו"כ חו"מ סי' שסו ס"א וס"ב, פת"ש שם סק"א וב'. וראה אג"מ חו"מ ח"א סי' פח. שו"ת אג"מ חו"מ ח"א סי' פח. שו"ת צ"ח חו"מ ר"ר סי' כז.

הלכה למעשה

הרב חיים הלל רסקין
דיין ורב קהילת חב"ד במרכז פ"ת
ראש כולל רבני ושמחית בת ציון

**שאלה: לצערי בעבר
לקחתי פריטים בחנויות
בלי לשלם, ואינני יודע
למי להחזיר.**

תשובה: עיקר התשובה היא עזיבת החטא (כמו שכותב רבנו הזקן), היינו החלטה נחושה שלא לשוב לעבור עבירה זו ולא שום עבירה אחרת. עיקר החטא הוא עצם המצב של העדר קבלת עול מלכות שמיים, וזאת יש לתקן עליידי התשובה.

עם זה, כאשר מדובר בגניבה, לא די בחזרה אל ה'. התורה מצווה: "וְהָשִׁיב אֶת הַגְּזֻלָּה" - חובה להשיב את החפץ הגנוב לבעליו, או את שווי, אם הוא כבר לא קיים. זו גם ההוכחה לתשובה אמיתית, שכן כל עוד לא הושבה הגזילה - אין יודעים אם החוטא שב בכל ליבו.

כדי לעודד גזלנים לשוב בתשובה תיקנו חז"ל שאם גזלן, שדרכו בכך, בא מעצמו להתוודות ולשלם על מה שכבר איננו בידו - אין לקבל ממנו את הכסף,

תקציר: מר ג'קי חוזר בחשאי לבית הסוהר, לא לפני שהוא מתקשר ומודיע ליורם, המפקד, על משלחת בדיקה מיוחדת שמגיעה לכלא בתוך כמה דקות, לבדק את נוכחות כל האסירים...

ראש המשלחת מר ג'קי

אותו, את יורם, מצטרפיה של משלחת הבדיקה. מיישהו מן הנוכחים יצא לרגע מן התא וחזר מיד בפריצות רציני ומדאג עד מאוד. "המפקד, נדמה לי ששמעתי את המכונית שלהם בפתח השער. הם פה!".

***

יורם הלבין פסיד. "במקום שאין אנשים השתדל להיות איש", פלט בחריק שנים משפט שזכר מילדותו. הוא נגש בהחלטיות ונשכב בכבודו ובעצמו על המטה! "עכשו כלכם החוצה!", פקד 'ממרום שבתו', "וכלם סותמים את הפה, ברור? אחד בשביל כלם וכלם בשביל אחד... ואם הם ישאלו איפה אני, תגידו להם שאני במשרד ושיתחילו בבדיקה מיד... אני כבר אצטרף".

"אין בעיות, המפקד!", ענו כלם במקלה עולצת, ויורם, שכבר חשש למרד' בין פקידיו, נרגע לנכח התמיכה הגורפת, והעניק לכלם קריצה רבתי, כאומר: סוד משתף לנו, לי ולכם. אחר משה את השמיכה והתכסה בה עד מעל לראשו. לרגע חלף במוחו הפתגם ששונה באזנו סבתו המנוחה: "לא כדאי להכניס ראש בריא למטה חולה".

"המפקד!", חזר מיישהו פנימה. "בעוד כמה שניות הם מגיעים לחדר הזה. אתה עוד יכול להספיק ולהתחלף למדי אסיר. ככה זה יהיה הרבה יותר בטוח", והוא השליך לעבר המפקד צרור בגדי אסיר מפספסים...

תוך דקה היה כבר יורם לבוש בבגדים הנכונים. עדיין, מפני שחשש שמא יזהה בכליזאת, העדיף להחביא את ראשו מתחת לשמיכה. כך לא הצליח לשמע את פריצי הצחוק האדירים שהתפרצו בחוץ, חרף מחאותיו הנואשות של ג'קי. "אתם תהרסו את הכל עם הצחוק המטפש שלכם!", נזף בחבריו. "עכשו - דממה! אני נכנס פנימה", וג'קי פסע בצעדים מדודים, כשכל החברה בעקבותיו, התייצב למראשותיו המכסות של מפקד הכלא וכחפם בגרונו:

"ויבכו, אני רואה שגם פה האסיר נמצא. מה שמו? סוהר!", ואחד הסוהרים הזדרז לענות כשהוא חונק בכל כוח את צחוקו. "זה האסיר ג'קי, כבודו".

המשך יבוא

על הסוהר האמיץ. "אתה מעז לא לשמע בקולי, אוקי", סנן בארסיות. "אל תחשב שלא תהיינה לך השלכות. איציק!", פנה לסוהר אחר, "אתה מוכן לעזר לנו?". הוא נסה להיות אדיב, ונקט הפעם לשון רכה יותר. "צריה רק להפנס למטה הזאת לכמה דקות, עד שהבוקרת הפתאומית הזו תסתים וזהו. אם יגלו שג'קי נעלם, כלנו נסבל!".

"זו קצת בעיה, המפקד!", אכזב במפתיע גם הסוהר איציק. "תחשב שקדם הם יראו אותי בתא שלי, ואחר כך יראו אותי עוד פעם בתא הזה במקום ג'קי... ואם מיישהו שם יזהה אותי... לא, אני לא מוכן לקחת סכנו".

הוא נסה סוהר שלישי... סוהר רביעי... תוך שתי דקות התחברה ליורם המסכן עבדה מדאגה: מטנו של ג'קי ריקה; ששים סוהרים סביב לה מסוהרי 'מעשיהו', ואיש מהם אינו מוכן להתנדב ולהציל

פרשה מי יודע

לאן הלך משה?

שאלה: הפרשה נפתחת במילים "וילך משה וידבר את הדברים האלה אל כל ישראל". לאן הלך משה?

תשובה: אבן-עזרא מסביר שאחרי שבפרשה הקודמת, נצבים, משה כנס את כל בני ישראל ודבר אליהם, הלך עכשו למחנה של כל שבט ושבט, כדי להכין את האנשים לפטירתו, לעודד אותם שלא יפחדו, ולחזק את בטחונם בהנהגתו של יהושע.

ה'ספורנו' מפרש שמשה הלך אל השבטים, לנחם אותם על פטירתו הקרובה, ולומר להם שלא יצטערו, אלא ישמחו על שבאו בבית עם הקדוש-ברוך-הוא.

שאלה: התורה מצוה "הקהל את העם, האנשים והנשים והטף" (דברים לא, יב). בשביל מה להביא את התינוקות, שאינם מכינים דבר?

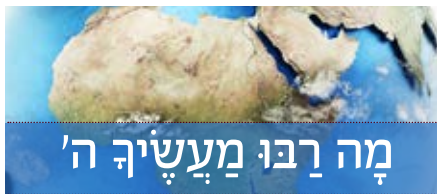
תשובה: בגמרא (חגיגה ג, א) נאמר שהבאת התינוקות היתה כדי לתת שכר להורים שמביאים אותם. הרבי מליובאוויטש מסביר שהמצוה היא לא רק לבוא ולשמע את דברי התורה, אלא המלך צריך לאסוף את כל בני ישראל ולחזק את אמונתם. גם הילדים הקטנים שמתתפסים במעמד מתחזקים ממנו באמונה לכל ימי חייהם.

שאלה: השנה קוראים את פרשת וילך בשבת שובה. יש קשר ביניהן?

תשובה: בפרשה מתאר שאחרי שבני ישראל יחטאו ויבואו עליהם צרות, יבינו שזה קרה מפני שהתרחקו מהקדוש-ברוך-הוא: "ואמר ביום ההוא, הלא על פי אין אלוקי בקרבי מצאוני הרעות האלה".

ה'שפת אמת' מגור מסביר שכדי לחזר בתשובה צריך להאמין שהקדוש-ברוך-הוא נמצא תמיד עם כל יהודי ויהודי, משום שבכל יהודי יש ניצוץ אלוקי. שבת היא הזמן המתאים להרגיש שהקדוש-ברוך-הוא נמצא תמיד איתנו.

מה רבו מעשיה' ה'

צוללן כחל רגלים

"איזה טפשוניים", חשב לעצמו האדם הלכן הראשון שָבָא לְבָקֶר בא"י גִלְפִּנוס של אֶקְוֹדֹר. הוא התקרב אל הסולות כחלות הרגלים, ונדהם לגלות עופות שאינם פוחדים ממנו. הם צעדו על הקרקע בהליכה מגשמת ובחנו בסקרנות את האדם שהופיע באי שלהם.

טפשוניים? זה הדבר האחרון שאפשר לומר על הסולות כחלות הרגלים. אלה עופות מים, בעלי ציניים צהבות, המצניקות להם ראיה חדה. יש לסולה גם נחירים הנסגרים עם ההתבגרות ונשארים כה כל החיים, כדי שיהיו מתאמים לצלילה.

הסולות כחלות הרגלים צוללות לתוך מי האוקיינוס וצדות דגים קטנים, כמו סרדינים, אנשובים, מקרלים ועוד. העופות מרחפים בגבה רב מעל פני הים, לפעמים אפילו בגבה מאה מטרים, ופתאום צוללים - בלהקות, בזוגות או לבדם - אל תוך הים, ברגע שהם מזהים להקות של דגים קטנים.

הסולות צוללות במהירות של מאה קילומטר בשעה, וגופן מכונן בצורה של חץ חד. הן מסוגלות להגיע לעמק של עשרים וחמשה מטרים. בגלגלת של העוף יש כיסי אויר מיוחדים, המשמשים כמו 'קסדה', ומגנים על המוח מהלחץ של המים. את הטרף יאכל בעודו בתוך המים.

ככל שהעוף מבגר יותר, כך הגון הכחל של רגליו כהה יותר. באפן קללי, העופות שרגליהם בהירות יותר - נחשבים מצלחים יותר, ואפילו הורים טובים יותר.

הסולות 'משוחחות' זו עם זו בשיריקות ובצעקות, ואפילו משתפות מידע על להקות דגים מתאימה. הגוזל הבכור בדרך כלל שתלטן מאחיו, ואף עלול לפגוע בהם, אם יהיה מחסור במזון.

לב מלכים זעירים

מאת: דניאל גורדון

6

איור: מרדכי אייזנשטט

תקציר: בסיפיה של הלכותו הבואבת של הרב הראשי לתניסיה, מזהה יועץ הבי הערמומי את פיתגורס סגן הרב הראשי, ממלא מקומו הטבעי, ומציע להם את שירותיו הנלווים

חבר פגע בך, ואתה נעלבת ממנו מאוד ואמרת לו: "לא אסלח לך בחיים!". עכשו, לקראת יום הכפורים, הוא בא אליך ומבקש סליחה. גם אם זה קשה, עליך למחול ולסלח, כי יהודים הם רחמנים וסלחנים.

הלכה בשבוע

חיים יהודיים

מנחם כהן

כרטיס הכניסה ללב היהודי

תעודת זהות. הרב יצחק פנגר, מגדולי המרצים ליהדות, זוכה לפופולריות רבה בעולם הרשתות. יליד הרצליה, התחרה בצעירותו בגלישת רוח והעפיל למקום גבוה. לימים התגלגל להודו ודווקא שם ביקש לחקור את היהדות. אחרי לימודים ממושכים בישיבה החל להרצות לקהלים מגוונים.

התעוררות. בימים אלה אני נע ונד ברחבי הארץ, מרצה לקהלים מכל חלקי העם, ועל אף כל הסערות שסביבנו – אני דווקא רואה התעוררות. מאז המתקפה בשמחת תורה יש גל התעוררות עצום. אנשים מתקרבים, מבקשים להיאחז במשהו שייתן להם כוח, תקווה, אמונה. רוב הציבור יודע לנתק בין החיבור הטבעי לבורא עולם לבין מתחים שמנסים לייצר סביבנו.

אימא. פעם פרסמו עליי כתבה, עם הוריי. שאלו את אימי אם הדת אינה מפרידה בינינו, היא ענתה משפט חכם: אם היה קשר טוב לפני כן – הרי החזרה בתשובה רק קירבה בינינו, ואם לא היה קשר טוב, הרי הדת היא רק תירוץ להתרחקות. מהמשפט הזה אני מסיק לקח חשוב מאוד לכולנו: לכל יהודי יש קשר נפלא עם הקב"ה, ועל כן סערה כזאת או אחרת לא תפגע בחיבור הזה. ואילו מי שמחפש מחלוקת ימצא תמיד תירוץ.

אלול. אני קם כל בוקר בשעה חמש, לומד את הדף היומי, מתפלל בנץ, ואז מתחיל סדר לימוד, מגיש תכנית רדיו, מעביר קורסים, צילומים, הרצאות, עד הלילה. עכשיו בחודש אלול הלו"ז מתארך, בגלל מעמדי הסליחות.

התנדבות. בכל שנה אני מקבל עליי יוזמה התנדבותית כלשהי. השנה הקדשתי את זמני ההתנדבות שלי להרצאות לפני נערות בסיכון. זמני ההתנדבות האלה ממלאים לי את הלב.

חיילים. יש בחיילים משהו שאין בשום קהל

הרב פנגר, מגדולי המרצים בישראל, מדבר על שנה של התעוררות בעם, על החסידות שמזריקה כוחות לנשמה היהודית, ועל הלקח שלמד מהתרנגול

"רוב החומר בהרצאות שלי לקוח מהחסידות". הרב פנגר

"יש בחיילים משהו שאין בשום קהל אחר". בהרצאה לחיילים

אחר. הם צעירים, נאלצים להתמודד עם מצבי לחץ, סכנה, מאמץ. מאבדים חברים, נפצעים בעצמם, חווים דברים קשים. דווקא הם זקוקים יותר מכול לאמונה, לתקווה, לחיבור תמידי עם הבורא. אני רואה עד כמה הם בולעים בצמא כל מילה שנותנת חיזוק.

קיבוצניקים. ביקרתי לא מעט בריכוזי מפונים. דווקא שם פגשתי קיבוצניקים שהסתקרו לשמוע מרצה דתי. ראיתי בבירור עד כמה האמונה עושה להם טוב על הלב ועל הנשמה.

חסידות. אני חי את החסידות. לדעתי, כל הדור שלנו צריך וחייב חסידות. העומק של החסידות חיוני לנשמה היהודית. רוב החומר בהרצאות שלי לקוח מהחסידות. הבעש"ט ותלמידיו הנחילו לעם דברים נפלאים כל כך, הקשורים לעבודת ה' ולהתמודדות היום יומית.

שמחה. אחד החידושים של החסידות הוא עבודת השמחה. קחו למשל את הימים

הנוראים. יש שממש מפחדים ואומרים "תעיר אותי בשמחת תורה, אין לי יכולת להתמודד עם אימת הימים האלה". הם נלחצים, מרגישים שנפלו יותר מדי במהלך השנה. פתאום עבודת השמחה של החסידות מחדשת לך שה' אוהב אותך, שכל יהודי חשוב. חידושי החסידות הם כרטיס הכניסה ללב של כל יהודי.

משמעות. בדורנו ההתמודדות המרכזית היא 'חיפוש משמעות'. פיתויים היו ותמיד יהיו, אבל האתגר הגדול הוא למצוא משמעות בחיים. אם לכל אחד ואחת תהיה משמעות בחייהם, תהיה תשובה ל'למה', כבר נסדר עם ה'אייך'.

אור. כשחזרתי בתשובה, לא הבנתי את הברכה 'הנותן לשכוי בינה' – מה המיוחד בתרגום דווקא? אז הראו לי את דברי המהר"ל, שהתרנגול קורא בלילה בדיק קשהוא רואה אור קטן. זו התבונה, לראות את האור גם כשעדיין חשוך מסביב!

הושענא רבה
ושמחת תורה
עם חווייה יהודית
זו מסורת של שמחה

מלון ניר עציון
למרגלות הר הכרמל
ימים ראשון-שלישי • כ"ב תשרי • 12-14/10/25

שיעורים, התוודעויות והמון שמחה
הרב יאיר מלב, הרב ניר ונעמה מנסי,
הרב עמרם מויאל

לפרטים ולהרשמה
058-4217770

סוכות
ירושלים
הסוכה למהדרין

30 שנה של פיתוח פתרונות לסוכה

בקרו באתר ובחרו את הסוכה שלכם
SUKOT.CO.IL | 2582.CO.IL

תאום משלוח נוח עד הבית
אבטחת הקניה

למידע על סניפים
ושירות בפרושה ארצית
*2582
053-9638308